

Haber-Yorum

Trump'ın liderliğindeki Amerika, Küresel Benzersizlik Takıntısı Yüzünden Kendi Başını Yaktı

Haber:

Çatışma senaryoları: İran savaşı, ABD'nin güç hesaplarını nasıl yeniden şekillendiriyor? (El Cezire Net, 25/07/2026)

Yorum:

Üç analitik rapor; ABD ile İran arasında tırmanan çatışmanın karmaşıklığını ortaya çıkarırken, askeri, siyasi ve stratejik sorular, çatışmanın geleceği ve ABD'nin hedeflerini gerçekleştirmek için güç kullanma kapasitesinin sınırları etrafında kesişmektedir:

1- Foreign Policy dergisi, ABD'nin karşı karşıya kalacağı askeri ve coğrafi zorlukların büyüklüğünü göz önünde bulundurarak mevcut koşullarda İran'a yönelik bir ABD kara işgali olasılığını dışlamıştır; zira İran'ın sahip olduğu askeri ve insan kapasitesi, geniş yüzölçümü, arazilerinin doğası ve karmaşık tedarik hatları, ABD'nin 2003 yılında Irak'ı işgalindeki askeri deneyimiyle karşılaştırıldığında, bu ülkede geniş çaplı bir kara harekâtı yürütmesini zor bir hale getirmektedir. Bu nedenle en gerçekçi senaryonun stratejik yerleri veya askeri ve ekonomik öneme sahip adaları hedef alan sınırlı kara operasyonlarının yürütülmesi olduğunu düşündüğü gibi, İran'ın petrol ihracatındaki rolü nedeniyle Hark Adası'nın da olası bir hedef olduğunu düşünmektedir; aynı zamanda füze ve insansız hava araçlarıyla saldırıya uğrama gibi ABD kuvvetlerinin maruz kalabileceği tehlikelere dikkat çekmiştir; bu da onları uzun vadeli bir askeri angajmanın içine sürükleyebilir. Nitekim eski askeri yetkililer ve uzmanların tanıklığı, komuta merkezlerine karşı nitelikli operasyonlar yürütebilen ABD ordusunun, bunları askeri bir zafere dönüştürme konusunda zorlukla karşı karşıya kalacağını göstermektedir.

2- Newsweek dergisi raporunda, küresel enerji ticaretinin büyük bir oranının geçtiği Hürmüz Boğazı krizine (çatışmanın kalbi) odaklanmıştır; zira bu boğaz, İran'ın uluslararası deniz trafiğini etkilemek için kullandığı stratejik bir baskı aracı haline gelmiştir. Nitekim yazar, Trump yönetiminin dört seçenekle karşı karşıya olduğunu, ancak bunların hepsinin büyük riskler ve maliyetler taşıdığını düşünmektedir:

Birincisi: İran'ın askeri mevzilerine yönelik hava saldırılarının genişletilmesi, İran'ın tutumunu değiştirmesini sağlamada başarılı olamamıştır; zira İran, deniz trafiği üzerinde baskı uygulayabilecek araçlara sahiptir.

İkincisi: Ticari tankerleri korumak için geniş çaplı bir ABD deniz gücünün konuşlanması; ancak bu konuşlanma, tehditlerle dolu bir ortamın gölgesinde çeşitli zorluklarla karşı karşıya kalacaktır.

Üçüncüsü: Adaları veya kıyı bölgelerini kontrol altına almak için sınırlı bir kara operasyonunun yürütülmesi; bu, büyük güçleri ve geniş askeri bir desteği gerektirmektedir ki bu da yüksek insan ve maddi kayıplara yol açabilir.

Dördüncüsü: Müzakerelere geri dönmek en az maliyetli seçenek ancak boğazın yönetimi ve bölgesel dosyalar konusunda iki ülke arasındaki derin anlaşmazlıklar nedeniyle uygulanması zordur.

3- Foreign Affairs dergisi ise savaşın ortaya çıkardığı dönüşümlerin niteliğine dair daha geniş bir okuma sunmuştur; dergiye göre İran'la yaşanan çatışma, ABD'nin çatışmaları hızla sonuçlandırmak için askeri üstünlüğüne güvenmeye alışkın olduğu aşamanın sonuna gelindiğine dair bir işareti temsil etmektedir. Ayrıca 1991 Körfez Savaşı ile mevcut savaş arasında bir karşılaştırma yaparak; özellikle insansız hava araçları ve düşük maliyetli hassas füzeler gibi modern askeri teknolojilerin yaygınlaştığını ve artık büyük güçlerin tekelinde olmadığını ve bunun da daha az güçlü devletlerin çatışmaları uzatabilmesine ve daha fazla kayıp ile hasara yol açabilmesine imkan tanıdığını vurgulamaktadır. Aynı şekilde İran'ın bölgesel müttefik ağlarına ve küresel deniz taşımacılığı ile enerjiyi etkilemek amacıyla Hürmüz Boğazı gibi geleneksel olmayan harp araçlarına sahip olduğuna odaklanılmıştır.

Bu üç rapor, bir ana fikir üzerinde birleşmektedir ki o da şudur; ABD ile İran arasındaki çatışma, doğrudan askeri hareketin sınırlarını aşmış olup ABD artık askeri üstünlüğünü istikrarlı siyasi sonuçlara dönüştürememekte ve çatışmanın geleceği artık, taraflardan birinin sonuçları yönetebilme ve bunların uzun vadeli açık bir krize dönüşmesini engelleyebilme gücüyle belirlenmektedir.

Buna rağmen Trump, hâlâ sadece kendi açgözlü ve kibirli çağrısını dinlemekte ve İran'ı Amerika'nın yörüngesinde dönen bir devlet değil, ona tabi bir devlet haline getirme konusunda ısrar etmektedir.

Son olarak: Devletler arasındaki egemenlik çatışmaları, genel olarak halkların, özel olarak da İslam ümmetinin üzerinde yol açtığı tüm felaketlerle birlikte devam edecektir; ta ki Allah Subhanehu ve Teala'nın vaadi ve Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in yeryüzünde istihlaf, yani Nübüvvet Minhacı üzere Raşidi Hilafet müjdesi gerçekleşene kadar; umulur ki onun zamanı çok ama çok yaklaşmıştır. Allah'tan bize, onu görmeyi ve bizleri onun şahitleri ve sadık askerleri olmayı ikram etmesini diliyoruz.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Raziye Abdullah